

Daria Rogowska

ORCID 0000-0001-8019-7365

**WYBRANE ASPEKTY STAROŚCI I STARZENIA SIĘ.
RED. MARIOLA ŚWIDERSKA.
SERIA: PUBLICYSTYKA I PRACE STUDENTÓW, NR 4.
WYDAWNICTWO SPOŁECZNEJ
AKADEMII NAUK,
ŁÓDŹ – WARSZAWA 2018, ss. 212,
ISBN: 978-83-64971-48-8**

Tematyka poruszana w niniejszej publikacji ma charakter ponadczasowy, ponieważ zagadnienia dotyczące procesu starzenia się i starości są kwestiami ciągle obecnymi w społeczeństwach. Z problemami, jakie stanowią przedmiot rozważań niniejszej publikacji, spotyka się niemal każdy człowiek. Zarówno ten znajdujący się właśnie w okresie wczesnej dorosłości, jak i ten znajdujący się w okresie średniej dorosłości. Należy pamiętać, iż starość dotknie każdego człowieka, dlatego wydaje się, iż warto poruszać zagadnienia z nią związane, jak i analizować nie tylko jej negatywne konsekwencje czy pozytywne strony, ale także po to, aby oswajać się z jej specyfiką.

Całość recenzowanej monografii otwiera wprowadzenie Marioli Świdorskiej, która porusza problemy, z jakimi współcześnie borykają się ludzie starsi oraz osoby w wieku podeszłym. Autorka wprowadza czytelnika we wspomnianą tematykę, trafnie zaznaczając, iż proces starzenia to czas, do którego można i należy się przygotować. Badaczka zaznacza, iż należy się z nim oswajać w toku egzystencji całościowej. Kolejny Artykuł Pauliny Pisery przedstawia biomedyczne wymiary starości. Autorka analizuje tu zagadnienie starości z perspektywy medycznej. Następny artykuł, którego twórczyniami są Milena Maciejewska i Agnieszka Cwiklińska ukazuje jednostkę znajdującą się w wieku podeszłym w kontekście istotnego komponentu społeczeństwa. Autorki poruszają tu istotny problem dyskryminacji seniorów, ale także prezentują różnorodne konteksty wykluczenia człowieka starszego z perspektywy społecznej.

Kolejny artykuł autorstwa Małgorzaty Królikowskiej porusza tematykę człowieka w wieku podeszłym na tle systemu wsparcia w wybranych krajach. Przedstawiono tu zarys sytuacji społecznej osób starszych w Polsce. Jednocześnie zaprezentowano porównanie wspomnianej sytuacji z realiami seniorów mieszkających w Ugandzie. Przedstawiono też system wsparcia tej grupy osób w Niemczech. W kolejnej części recenzowanej pozycji literaturowej Agnieszka Kiciak vel Kicińska z kolei skupia się na analizie barier i ograniczeń, z jakimi borykają się osoby starsze ze względu na swój wiek. Autorka charakteryzuje tu różnorodne bariery z perspektywy osób starszych, tj. bariery architektoniczne, międzypokoleniowe, bariery w dostępie do służby zdrowia oraz cyfrowe, jakie współcześnie generują nowe media i nowoczesne technologie. Tekst następny autorstwa Aleksandry Włóka i Moniki Stempień dotyka problematyki człowieka w wieku podeszłym w kontekście struktury opieki państwowej z perspektywy istniejących przepisów prawa. Zaprezentowano tu akty prawne dotyczące osób starszych i opieki senioralnej. Skupiono się też na charakterystyce wachlarza dostępnych usług opiekuńczych dla seniorów z perspektywy polskich instytucji państwowych.

W następnym rozdziale publikacji poruszony zostaje przez Dorotę Jędrzejczyk trudny i ważny problem dotyczący aktów przemocy w rodzinie względem osób znajdujących się w wieku podeszłym. D. Jędrzejczyk przedstawia typy przemocy stosowanej wobec osób starszych, jej fazy. Ponadto autorka podjęła także próbę charakterystyki zachowań seniorów, wobec których stosowana jest przemoc fizyczna oraz psychiczna.

Następny artykuł w recenzowanej książce to tekst Magdaleny Hoffman, który jest zarysem problematyki dotyczącej człowieka w wieku podeszłym w odniesieniu do środowiska rodzinnego, w którym funkcjonuje. Autorka przedstawia wspomniane zagadnienie z dwóch perspektyw, ponieważ charakteryzuje potrzeby opiekuńcze seniorów, ale także, jak seniorzy opiekują się swoimi bliskimi, np. wnukami. Porusza również kwestie spędzania czasu wolnego przez osoby w podeszłym wieku. Kolejny artykuł składający się na zawartość omawianej publikacji został napisany przez Annę Mamrot i dotyczy roli religii w życiu człowieka znajdującego się w wieku podeszłym.

Dalszą część omawianej publikacja stanowi artykuł, w którym Aleksandra Osyf prezentuje ogólny szkic problematyki dotyczącej roli edukacji w kontekście wieku podeszłego i potrzeb wykazywanych w tym zakresie przez seniorów.

Grażyna Szewczyk oraz Dorota Jędrzejczyk skupiają się z kolei na aktywizacji i miejscu w sztuce człowieka starszego. Autorki prezentują różnorodne typy aktywności ludzi starych, m.in. aktywność artystyczną. Skupiają się także na charakterystyce kilkunastu inicjatyw na przykładzie miasta Poznania, których głównym zadaniem jest aktywizacja kulturalna ludzi starszych tej aglomeracji. Następna autorka omawianej publikacji, Milena Dobrowolska, prezentuje różnorodne style życia polskich seniorów. Zostaje przedstawiona tu problematyka odżywiania osób starszych, aktywności ruchowej seniorów, także poruszono tu też

trudne zagadnienie stresu senioralnego. Kolejne autorki, Karolina Kulka i Żaneta Kulak, dokonują prezentacji tematyki, jaką stanowi sport i aktywność fizyczna w przypadku ludzi w wieku podeszłym. Wspomniane autorki skupiają się na roli kondycji fizycznej i jej pozytywnych aspektach. Analizują również jej przeciwwskazania. Ponadto dokonują charakterystyki często uprawianych sportów przez osoby starsze, takich jak np. Nordic Walking. Na przedostatni tekst recenzowanej książki składa się artykuł Wiolety Pierzchały, która prezentuje wyniki badań empirycznych dotyczące wymarzonej starości w opinii ludzi znajdujących się w wieku podeszłym.

Całość recenzowanej publikacji zamyka artykuł Marioli Świdarskiej będący jednocześnie podsumowaniem problemowej zawartości książki. Tym samym autorka skupia się we wspomnianym artykule na zagadnieniu pracownika socjalnego w kontekście jego pracy z osobami w wieku podeszłym. Badaczka ukazuje pracownika socjalnego z perspektywy osoby, która aktywizuje ludzi starszych, ale także kogoś, kto ma być wsparciem w otworzeniu się na ludzi starszych i tematykę starości w lokalnych społecznościach (Świdarska, 2018).

Niewątpliwie recenzowana książka może stanowić przydatne źródło wiedzy dla studentów pedagogiki, pracy socjalnej czy innych subdyscyplin naukowych, których przedmiotem rozważań jest człowiek w podeszłym wieku i zagadnienia z nim związane. To także cenna propozycja wydawnicza dla osób, które w swojej pracy zawodowej zajmują się gerontologią i jej zjawiskami. W moim przekonaniu zdecydowanie zasadne jest podejmowanie tematyki dotyczącej starości czy osób starszych, ponieważ jest to zagadnienie wielopłaszczyznowe, które pozostanie zawsze aktualne. Problematyka analizowana w książce *Wybrane aspekty starości i starzenia się* ma charakter wielodyscyplinarny, bo porusza problematykę starości także z perspektywy medycznej czy prawnej.

Konkludując, należy podkreślić, iż omawiana książka może być przydatną lekturą dla osób, którym tematyka starości jest już szerszej znana, ale także dla tych, które dopiero zaczynają ją szerzej poznawać. To dobra pozycja także dla osób będących już w podeszłym wieku, które wykazują zainteresowanie tym, aby poszerzyć swoją wiedzę dotyczącą zjawisk czy zagadnień dotyczących starości. Rozważania, jakie są przedmiotem recenzowanej publikacji, mogą być także doskonałą propozycją dla osób, które współpracują z seniorami w różnorodnych instytucjach, czy dla osób zawodowo trudniących się edukacją osób dorosłych, nie tylko ludzi starszych. Omawiana pozycja książkowa może stanowić także impuls do podjęcia gorącej dyskusji nad przemijaniem i rozległych zagadnień z nim związanych.

Dane do korespondencji:

Daria Rogowska

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

dariarogowska1@wp.pl